

Özel Halk Otobüslerinde 65 Yaş Üstü Vatandaşlara Yapılan Muameleler

Bu Karar, Büyükşehir Belediyesi Özel Halk Otobüslerinde 65 yaş üstü kartı olanlardan ücret alınmaması, bu otobüslere de kart okuma cihazı konulması, 65 yaş üstü kartı olanlardan ücret talep eden özel halk otobüslerine kesilen idari para cezalarından, şikayetçilere pay verilmesi, otobüsler ve metro turnikelerinden geçiş yaparken 65 yaş anonsunun yapılmaması, 65 yaş ve engelli turnike geçişleri ayrımının kaldırılması talepleri üzerine verilmiştir.

T.C.

KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU

(OMBUDSMANLIK)

ŞİKAYET NO: 2015/5736

KARAR TARİHİ: 07/06/2016

RET KARARI

ŞİKAYETÇİ:

ŞİKAYET EDİLEN İDARE: Ankara Büyükşehir Belediyesi EGO Genel Müdürlüğü

ŞİKAYETİN KONUSU: Şikayetçinin; Ankara Büyükşehir Belediyesi Özel Halk Otobüslerinde 65 yaş üstü kartı olanlardan ücret alınmaması, bu otobüslere de kart okuma cihazı konulması, 65 yaş üstü kartı olanlardan ücret talep eden özel halk otobüslerine kesilen idari para cezalarından, şikayetçilere pay verilmesi, Ego otobüsleri ve metro turnikelerinden geçiş yaparken 65 yaş anonsunun yapılmaması, 65 yaş ve engelli turnike geçişleri ayrımının kaldırılması talepleri hakkındadır.

ŞİKAYET BAŞVURU TARİHİ: 16.12.2015

I. USUL

A. Şikâyet Başvuru Süreci

1. Şikayet başvurusu, Kurumumuza elektronik başvuru ile yapılan 16/12/2015 tarih ve 12954 sayı ile kayıt altına alınan, gerçek kişiler için şikayet başvuru formu vasıtasıyla yapılmıştır. Şikayet başvurusunun karara bağlanması için 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41/1-a maddesi ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikayetin incelenmesine ve araştırmasına geçilmiş, 2015/5736 şikayet numaralı Ret Önerisiyle Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

B.Ön İnceleme Süreci

2. Yapılan ön inceleme neticesinde; şikayetçinin şikayet konusu ile ilgili olarak Kurumumuza başvurduğu ve başvurusunun idari başvuru yolları tüketilmediği gerekçesiyle Gönderme Kararı ile Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı, EGO Genel Müdürlüğü' ne iletildiği ve ilgili idarenin cevabi yazısı üzerine şikayetçinin 16/12/2015 tarihinde tekrar Kurumumuza başvuruda bulunduğu, böylece idari başvuru yollarının tüketildiği, şikayet konusunun Kurumumuzun görev alanına girdiği, şikayetçinin menfaat ihlali koşulunu taşıdığı, şikayetin süresinde yapıldığı ve diğer ön inceleme koşullarında da bir eksiklik olmadığı, bu nedenle şikayetin inceleme ve araştırmasına engel bir hususun bulunmadığı tespit edilmiştir.

II.OLAY VE OLGULAR

A. Şikâyetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

3. Şikâyetçi, Ücretsiz ve İndirimli Seyahat Kartları Yönetmeliğine göre ücretsiz seyahat etme hakkının olmasına rağmen, Ankara Büyükşehir Belediyesi Özel Halk Otobüslerinin

bu kurala uymadığını, her defasında ücret ödemek zorunda kaldığını, bu otobüslerde kart okuma cihazı da bulunmadığını, ücret alan aracın plakasını, olayın tarih ve saatini Mavi Masa'ya (153) bildirdiğinde sadece para cezası uygulandığını, 65 yaş ve üzeri insanların çoğunun şikayet edebilecek durumda olmadığını ve bu yüzden ücret ödemek zorunda kaldığını, ücret konusundan dolayı yaşlı insanların halk otobüsünde para toplayan görevli ile tartışmalar yaşadığını ve halk otobüslerinin ücret almaya devam ettiğini, ayrıca verilen para cezasından şikayet eden mağdura herhangi bir pay ödenmediğini, şikayet eden kişiye kesilen cezadan belirli bir yüzdelik pay verilmesi halinde şikayet eden kişi sayısında artış sağlanarak mağduriyetlerinin azalmasına katkı sağlayacağını, Belediyenin bu şikayetler sayesinde kazanç sağladığını ancak soruna bir çözüm bulmadığını, Ankara Büyükşehir Belediyesine bağlı EGO otobüslerinde ve metrolarda bulunan geçiş turnikelerinde 65 yaş anonsu yapıldığını bu durumdan rahatsız olduğunu, ayrıca metro turnikelerinde 65 yaş ve engelli yazısı ile sınıf ayrımı yapılracasına, ayrı yerden geçiş yapılmasının kabul edilemez olduğunu ileri sürerek;

3.1. Ankara Büyükşehir Belediyesi Özel Halk Otobüslerinde 65 yaş üstü kartı olanlardan ücret alınmamasını ve bu otobüslere de kart okuma cihazının konulmasını,

3.2. Ankara Büyükşehir Belediyesinin, 65 yaş üstü kartı olanlardan ücret talep eden özel halk otobüslerine uygulamış olduğu idari para cezasından şikayetçilere pay verilmesini,

3.3. Ego otobüsleri ve metro turnikelerinden geçiş yaparken 65 yaş anonsunun yapılmamasını, metrodaki "65 yaş ve engelli" turnike geçişleri ayrımının kaldırılmasını talep etmektedir.

B. İdarenin Şikayete İlişkin Açıklamaları

4. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı EGO Genel Müdürlüğü Otobüs İşletme Dairesi Başkanlığı'nın/2016 tarih ve sayılı yazısında özetle; şikayete konu olan bilgilendirme anonslarının, kullanılan Ankara kart türünü belirttiği, bilgilendirme anonsunun, binişle ilgili olarak denetim yapabilmesi için görevli şoförün bilgilendirmesi için yapılan bir uygulama olduğu, sesli ve görsel bilgilendirme anonsları ile yapılan denetim uygulamaları sayesinde 4346 vatandaşın serbest ve indirimli binme hakkı olmadığı halde, başkasına ait serbest ve indirimli kartları kullanarak şahsi fayda sağlayıp, kamu zararına neden olduklarının tespit edildiği ve cezai işlem uygulandığı, sesli ve görsel sistemler kullanılmadan sadece şoförün kimlik kartını kontrol etmesi durumunda ,günlük 600.000 ile 630.000 indirimli serbest biniş yapıldığı dikkate alındığında, günlük 600.000 civarında kişinin kimlik kontrolünün yapılması gerektiği, dolayısıyla bu kontrollerin ciddi zaman kaybına neden olduğu, binişlerde kuyruklar oluştuğu ve

yolcularla şoförler arasında sıkıntılar yaşandığı, bu itibarla günlük 600.000'i geçen indirimli ve serbest binişlerin (65 yaş, 61-64 yaş, Engelli, Refakatli Engelli, Gazi, Gazi yakını, Şehit Dul ve Yetimleri, Emniyet Sınıfı Hizmetleri, öğrenci, öğretmen) teker teker fiziksel, manuel kontrolünün yapılmasının çok büyük sıkıntılar meydana getirmesi nedeniyle, teknolojik imkanlar ile bu kontrollerin yapılmasının tüm yolcular açısından daha hızlı, daha kolay ve daha konforlu yolculuk yapma imkanı sağladığı,

4.2. Güvenlik ve kart kontrolü dışında özel yolcuların (65 yaş, 61-64 yaş, Engelli, Refakatli Engelli, Gazi, Gazi yakını, Şehit Dul ve Yetimleri, Emniyet Sınıfı Hizmetleri) yoğun turnike geçişlerinde sıkıntı yaşamadan rahat ve huzurlu geçişlerin sağlanabilmesi amacıyla pozitif ayrıcalık tanındığı,

4.3. Şikayetçi ..'ın , özel halk otobüslerinde alınan ücret nedeniyle ,Mavi Masa şikayet hattına ilettiği nolu başvurusunun 2015 tarihli “ceza komisyonunda görüşülerek Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının 28931 sayılı Yönetmelik hükümleri gereği cezai işlem uygulanmasına karar verildiği, .. nolu ve .. nolu şikayet dilekçeleri için gerekli açıklama yapıldığı, özel halk otobüslerinin İdarenin Ücret Toplama Sistemine entegrasyonunun sağlanması için çalışmalar yapıldığı, 2016 yılı içinde bu çalışmaların tamamlanacağını düşünülüyor belirtmiştir.

C. Olaylar

5. Şikayetçinin Kurumumuza yaptığı ilk başvuru idari başvuru yolları tüketilmediği gerekçesiyle Gönderme Kararı ile Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı EGO Genel Müdürlüğü'ne iletilmiş ancak ilgili idare tarafından olumsuz cevap verilmesi üzerine şikayetçi 16/12/2015 tarihinde tekrar Kurumumuza başvuruda bulunarak, 3 numaralı paragrafta belirtilen taleplerini yinelemiştir .

D. Kamu Denetçisi Zekeriya Arslan'ın İnceleme ve Araştırma Bulguları

6. Şikayete konusuna ilişkin bilgi ve belgeler Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığından istenmiş, ilgili idareden alınan cevabı yazılara “İdarenin Şikayete İlişkin Açıklamaları” başlığı altındaki 4 numaralı paragrafta yer verilmiştir.

III. HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat

7. 2709 sayılı T.C. Anayasasının “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74 üncü maddesi; “Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir.” hükmünü amirdir.

8. 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun “Kurumun Görevi” başlıklı 5 inci maddesinin 1 inci fıkrasında; “Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikayet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.” hükmü yer almaktadır.

9. Anayasanın “Kanun önünde eşitlik” başlıklı 10 uncu maddesine 5982 sayılı Yasanın 1 inci maddesiyle eklenen fıkrada; Çocuklar, yaşlılar, özürllüer, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirlerin eşitlik ilkesine aykırı sayılmayacağı düzenlenmiştir.

10. Aile Sosyal Politikalar Bakanlığının Ücretsiz veya İndirimli Seyahat Kartları Yönetmeliğinin ‘60 yaş ve üstü bireylerin ücretsiz veya indirimli yolculuk hakkı’ başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında “Türk vatandaşı olan altmış beş yaş ve üzeri kişiler, demiryolları ve denizyollarının şehiriçi hatları ile belediyelere, belediyeler tarafından kurulan şirketlere, birlik, müessese ve işletmelere veya belediyeler tarafından yetki verilen özel şahıs ya da şirketlere ait şehir içi toplu taşıma hizmetlerinden ücretsiz olarak yararlanır.” hükmü yer almaktadır.

10.1. Anılan Yönetmeliğin ‘Ücretsiz veya indirimli seyahat hakkının kullanımı’ başlıklı 6 inci maddesinin birinci fıkrasının c bendinde, 5 inci madde kapsamındakilerin ücretsiz veya indirimli seyahat edebilmek için nüfus cüzdanlarını kullanacakları, aynı maddenin ikinci fıkrasında da toplu taşıma araçlarından ücretsiz veya indirimli yararlanma amacıyla birinci fıkrada belirtilen belgelerin ibraz edilmesi halinde, ücretsiz veya indirimli seyahat hakkı herhangi bir gerekçeyle engellenemeyeceği, aynı maddenin üçüncü fıkrasında da, toplu taşıma hizmetini sunan kurum ve kuruluşlar ile belediyelerin, ücretsiz veya indirimli seyahat hakkının kullanılması ile ilgili kolaylaştırıcı tedbirleri alacağı düzenlenmiştir.

10.2. Aynı Yönetmeliğin İdari ve cezai işlemler başlıklı 12 nci maddesinin birinci fıkrası, “İlgili kurumlar, belediyeler ile belediyeler tarafından yetki verilen özel şahıs ya da şirketler, ücretsiz ve indirimli seyahat hakkının kullanılması ile ilgili olarak gerekli tedbirleri alır.”, ikinci fıkrası ise “Ücretsiz veya indirimli seyahat hakkının kullandırılmaması hâlinde bu haktan faydalandırılmayan her kişi için mülki idare amiri tarafından toplu taşıma aracının tarifesi üzerinden elli tam bilet bedeli tutarında idari para cezası uygulanır.

Bu maddeye göre verilecek idari para cezaları tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir ve **genel bütçeye gelir kaydedilir**" hükmüne haizdir.

C. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme

11. Şikayet başvurusu 3 numaralı paragrafta da açıklandığı üzere; Özel Halk Otobüslerinde 65 yaş üstü kartı olanlardan ücret alınmamasını ve bu otobüslere de kart okuma cihazının konulmasını, 65 yaş üstü kartı olanlardan ücret talep eden özel halk otobüslerine kesilen olduğu idari para cezasından bu durumu ihbar edenlere pay verilmesini, Ego otobüsleri ve metro turnikelerinden geçiş yaparken 65 yaş anonsunun yapılmamasını, metrodaki "65 yaş ve engelli" turnike ayrımının kaldırılmasını talep etmektedir.

12. Anayasamızın 10. maddesinde ifadesini bulan eşitlik ilkesi sadece mutlak eşitliği değil nispi eşitliği de ifade etmektedir. Nispi eşitlik aynı durumda olanlara aynı farklı durumda olanlara farklı davranılmasını ifade etmektedir.

13. ".....**Pozitif ayrımcılık hak ve imkanlardan eşit olarak yaralanamayanlara birtakım istisna ve ayrıcalıkların tanınmasıdır.**" (BİLİR, Faruk,2004 Anayasa Değişiklikleri Üzerine Bir Değerlendirme, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,C.9,S.1-2,Y.2005,s.245) Anayasamızın 10. maddesine 07/05/2010 tarihinde yapılan değişikle eklenen ve 9 numaralı paragrafta belirtilen, ibarelerle pozitif ayrımcılık ilk defa anayasal ilke olarak kabul edilmiştir. Bu düzenlemeye göre; yaşlılar, engelliler gibi özel olarak korunması gereken kesimler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmamaktadır.

14. Bu açıklamalardan sonra şikayet konusu talepler tek tek irdelenecek olursa;

14.1. 10 numaralı paragrafta sözü edilen Yönetmelik hükmü gereğince , şikayetçi gibi, 65 yaş üstü kişilere ücretsiz seyahat hakkı tanınmıştır. Şüphesiz bu durum yukarıdaki paragraflarda sözü edilen, eşitlik ilkesinin sağlanması için 65 yaş üstü bireylere yapılmış bir pozitif ayrımcılık olarak değerlendirilebilecektir. Yine 10.1.1 numaralı paragrafta sözü edilen Yönetmelik hükmü gereğince **toplu taşıma hizmeti sunan idare, ücretsiz ve seyahat hakkının kullanımı ile ilgili kolaylaştırıcı tedbirleri almak durumundadır. Bu kapsamda şikayete konu olayda ilgili idare ücretsiz seyahat hakkına sahip olan 65 yaş üstü ve engelli bireylerin metrodaki turnikelerden rahat ve kolay geçebilmesini sağlamak için ayrı bir turnike koymuştur.** Her ne kadar şikayetçi bunun ayrımcılık olduğunu ileri sürmüştü de; **idarece uygulanan bu tedbirin özel olarak korunması gereken yaşlı ve engellilerin hareket kabiliyetini kolaylaştırdığı ve bu kapsamda bu kişilere pozitif ayrımcılık yapıldığı değerlendirildiğinden idarenin yaptığı bu uygulamada hukuka aykırı bir durum tespit edilmemiştir.**

Ayrıca 65 yaş üstü ve engelli bireyler için ayrılan turnikenin üzerinde, bu sınıf için ayrıldığını belirten, “65 yaş” ve “engelli” yazısının da, bu kişilerin hangi turnikeyi kullanacağını anlaması ve turnikeyi kolay bir şekilde bulması açısından bir gereklilik olduğunu söylemek de yanlış olmayacaktır.

14.2. Özel halk otobüsleri sahibi gerçek veya tüzel kişiler, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunun 7. maddesinde büyükşehir belediyesinin görevleri arasında sayılan toplu taşıma hizmetlerini, kamu hizmetlerinin görülme usullerinden olan, ruhsat usulü ile yürütmektedirler. 10 numaralı paragrafta sözü edilen Yönetmelik hükmü gereğince, 65 yaş ve üstü bireyler özel halk otobüslerince gerçekleştirilen toplu taşımadan ücretsiz olarak yararlanabileceklerdir. 10.2 numaralı paragrafta sözü edilen Yönetmelik hükmünde ücretsiz seyahat hakkının kullandırılmaması halinde mülkü idare amiri tarafından idari para cezasının uygulanacağı düzenlenmiştir. Somut olayda ücretsiz seyahat hakkını kullandırmayan özel halk otobüslerine ihbar halinde idari para cezası verildiği konusunda uyuşmazlık bulunmamaktadır. Uyuşmazlık, verilen bu cezadan bu durumu ihbar edenlere de pay verilmesi noktasındadır. Sözü edilen **Yönetmeliğin 12. maddesinde belirtildiği üzere bu madde kapsamında uygulanan idari para cezaları genel bütçeye gelir olarak kaydedilecektir. Bu bağlamda söz konusu madde kapsamında uygulanan idari para cezalarının nasıl kullanılacağı yönünde idarenin herhangi bir yetkisi bulunmamaktadır. Ayrıca idari para cezaları, idari faaliyetlerin gereği gibi yerine getirilmesini amaçlayan bir tür yaptırım olduğundan, yani mağdurun zararını tazmin amacı gütmendiğinden, anılan Yönetmelik hükmü gereğince uygulanan idari para cezalarından bu durumu ihbar edene pay verilmesi düşünülemeyeceği gibi kamusal bir hizmetten yararlananlara ayrıcalık tanınarak; kesilen idari para cezalarından pay ödenmesi eşitlik ilkesine aykırı olup, çifte pozitif ayrımcılık sonucunu doğuracağından ve böyle bir talebin kabulü, sadece şikayet başvurusu ile aynı statüde bulunanlara menfaat sağlayacağından, bu statü dışındakiler nezdinde de etik olarak karşılanmayacaktır.**

14.3. 10.1 numaralı paragrafta belirtilen Yönetmelik maddesinde **65 yaş ve üstü bireylerin ücretsiz seyahat hakkından faydalanabilmesi için nüfus cüzdanı ibrazının yeterli olduğu** düzenlenmiştir. Bu kapsamda şikayetçinin ücretsiz seyahat hakkını kullanabilmesi için sadece nüfus cüzdanının ibraz etmesi yeterli olup, kart okuma cihazı bir zorunluluk değildir. Ancak, nüfus cüzdanının ibrazı halinde, kişinin ücretsiz seyahat hakkına haiz olup olmadığının kontrolünün, yoğun trafik akışında sorunlar yaratacağı değerlendirildiğinden ücretsiz seyahat hakkının kolaylaştırıcı bir tedbir olarak, özel halk otobüslerine de seyahat kartı okuma cihazı konulması düşünülebilecektir. Bu

kapsamda da İdarece, 4.3 numaralı paragrafta ayrıntısına yer verilen yazı cevabından da anlaşılacağı üzere, seyahat kartlarını okuyucu cihazların özel halk otobüslerine de konulması hususunda entegrasyon çalışmalarının başladığı ve 2016 yılı içinde bu entegrasyon çalışmalarının tamamlanacağı belirtilmiştir.

14.4. Şikayetçi Ego otobüsleri ve metro turnikelerinden geçiş yaparken 65 yaş anonsunun yapılmasından rahatsız olduğunu ifade etmişse de, 4 numaralı paragrafta belirtilen idarenin yazı cevabından anlaşılacağı üzere, idarenin şikayete konu olan bu tedbiri, verilen hizmetin aksamaması ve yaşanabilecek sorunların önüne geçebilmek amacıyla aldığı, çok yoğun kullanılan Ego otobüslerinde teker teker seyahat kartlarının kontrol edilmesinin, ulaşımın aksamasına, ilgili personelin (şoförün) dikkatinin bozulmasına ve yolcular ile ilgili personel arasında sorun yaşanmasına neden olabileceği ayrıca bu yolla hakkı olmadığı halde ücretsiz ve indirimli kart kullananların tespitinin mümkün olduğu dolayısıyla kamu zararının önlendiği/önleneceği nazara alındığında idarenin bu uygulamasında da hakkaniyete ve hukuka aykırı bir durum tespit edilememiştir.

15. Yukarıdan bu yana yapılan açıklamalar, anılan mevzuat hükümleri, idarenin cevabi yazısı ve tüm dosya birlikte değerlendirildiğinde; idarenin şikayete konu işlem ve uygulamaları, ücretsiz seyahat hakkını kolaylaştırmak, ulaşım hizmetinin aksamamasını, gereği gibi yerine getirilmesini sağlamak ve kamusal zararı önlemek amacıyla uygulamaya koyduğu anlaşıldığından söz konusu işlem ve uygulamalarında hukuka aykırı bir durum tespit edilememiştir.

D. İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirilmesi

16. 2709 sayılı T.C. Anayasasının "Kanun Önünde Eşitlik" başlıklı 10 uncu maddesinde ifadesini bulan kanun önünde eşitlik ilkesinin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 13 üncü maddesindeki etkili başvuru hakkının, 14 üncü maddesindeki ayrımcılık yasağının ve 17 inci maddesindeki hakları kötüye kullanma yasağının ihlal edildiğine dair herhangi bir bulgu ve bilgiye rastlanmadığı gibi şikâyete konu olayda, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ile İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinde yazılı ve güvence altına alınmış olan haklara da aykırı bir durum tespit edilemediği sonuç ve kanaatine varılmıştır.

E. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

17. Günümüzde demokratik, modern ve katılımcı yönetim anlayışında idarelerden sadece hukuka uygun hareket etmeleri değil aynı zamanda iyi yönetim ilkelerine de uygun işlem tesis etmeleri beklenmektedir.

18. 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi Yönetim İlkeleri" başlıklı 6 ncı maddesi; " Kurum, inceleme ve araştırma yaparken idarenin, insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde; kanunlara uygunluk, ayrımcılığın önlenmesi, ölçülülük, yetkinin kötüye kullanılmaması, eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük, nezaket, şeffaflık, hesap verilebilirlik, haklı beklentiye uygunluk, kazanılmış hakların korunması, dinlenilme hakkı, savunma hakkı, bilgi edinme hakkı, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi, kişisel verilerin korunması gibi iyi yönetim ilkelerine uygun işlem ve eylem ile tutum veya davranışta bulunup bulunmadığını gözetir ve iyi yönetim ilkelerine uyar." şeklindedir. Söz konusu Yönetmelik hükmünde yer alan ilkelerin kaynağını teşkil eden Avrupa Birliği Temel Haklar Şartının 41 inci maddesinde de iyi yönetim hakkından bahsedilmekte olup, benzer ilkelere Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilen "Avrupa Doğru İdari Davranış Yasası"nda da yer verilmiştir.

19. Söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirme neticesinde; şikâyet başvurusu kapsamında Kurumumuzca istenilen bilgi ve belgelerin İdare tarafından süresi içerisinde ve gerekçeli olarak Kurumumuza gönderildiği, şikâyetçinin başvurusu ile ilgili yaptığı itiraza idare tarafından gerekçeli olarak cevap verildiği böylece "makul sürede karar verme, kanunlara uygunluk, hesap verilebilirlik" ilkelerine uygun hareket ettiği, dolayısıyla idarenin bu yönlerden iyi yönetim **ilkelerine uygun davrandığı** anlaşılmıştır. Ancak İdarenin, Gönderme Kararımızdan sonra şikâyet başvurusunun şikayete konu taleplerini gerekçeli olarak reddetmesine rağmen, karara karşı başvuru yolunu göstermediği belirlendiğinden, iyi yönetim ilkelerinde vurgulanan "karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi" **ilkesine uymadığı** anlaşılmış olup, idarenin bundan böyle bu ilkelere de uyması beklenmektedir.

IV.HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

20. 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 17 nci maddesinin sekizinci fıkrasına göre Kamu Denetçiliği Kurumuna, dava açma süresi içinde yapılan başvuru işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurmakta olup, 21 inci maddesinin birincisi fıkrası uyarınca başvurunun Kurum tarafından reddedilmesi

durumunda, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli Ret Kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

B. Yargı Yolu

21. 2709 Sayılı 1982 Anayasası'nın Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması Başlıklı 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin işlemine karşı 60 günlük dava açma süresinden arta kalan sürede Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açıktır.

V.KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçe ve dosya kapsamına göre, **ŞİKAYETİN TÜM TALEPLER YÖNÜNDEN REDDİNE,**

Kararın şikayetçiye ve **Ankara Büyükşehir Belediyesi Ego Genel Müdürlüğü'ne** tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Baş Denetçisi'nce karar verildi.

M. Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Baş Denetçisi

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA